T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 730
KARAR NO : 2014 / 785
KARAR TR : 14.7.2014

ÖZET : Uyuşmazlık Mahkemesince, aynı işleme karşı idari yargı yerinde daha önce açılan dava sebebiyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığında, görevli mahkeme belirlenerek, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verildiği anlaşıldığından, idari yargı yerinde ikinci kez açılan dava nedeniyle ikinci kez oluşan olumsuz görev uyuşmazlığında, aynı gerekçelerle adli yargı yeri görevli olduğundan, yeniden karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1-A.G.
2-Diyarbakır Protestan Kilisesi Derneği
Vekili : Av. İ. Ç.
Davalı : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

O L A Y : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Diyarbakır Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün 22.1.2013 gün ve …37488 sayılı kararıyla, J.L.M. isimli yabancı uyruklu kişiyi Protestan Kilisesinde izinsiz ve kaçak olarak çalıştırdığından bahisle, Diyarbakır Protestan Kilisesi Derneği Yönetim Kurulu Başkanı davacı A.G. adına 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un 21/3. maddesi uyarınca 6.795,00 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacılar vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulun-muştur.

DİYARBAKIR 1. SULH CEZA MAHKEMESİ: 23.5.2013 gün ve D.İş No:2013/430, D.İş K:2013/430 sayıyla; 5326 sayılı Kanun uyarınca davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görev nedeniyle başvurunun reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacılar vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

DİYARBAKIR 1. İDARE MAHKEMESİ: 3.9.2013 gün ve E:2013/2411, K:2013/907 sayıyla; 4817 sayılı Kanun'da idari para cezasına karşı başvuru yolu düzenlenmediğinden Kabahatler Kanunu'na göre davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili, 1.7.2013 tarihinde, aynı istemle idari yargı yerinde ikinci kez dava açmıştır.

DİYARBAKIR 2. İDARE MAHKEMESİ: 16.4.2014 gün ve E:2013/2355, K:2014/522 sayıyla; 4817 sayılı Kanun'da idari para cezasına karşı başvuru yolu düzenlenmediğinden Kabahatler Kanunu'na göre davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekilinin, Diyarbakır 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 23.5.2013 gün ve D.İş No:2013/430, D.İş K:2013/430 sayılı görevsizlik kararı ile Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nce verilen 16.4.2014 gün ve E:2013/2355, K:2014/522 sayılı görevsizlik kararı arasında oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesini talep etmesi üzerine, idari yargı dosyası, adli yargı yerine ait dava dosyası da temin edilerek Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 14.7.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkûmiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari

organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..."açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacılar vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raporlör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu, ancak Uyuşmazlık Mahkemesince, aynı işleme karşı idari yargı yerinde daha önce açılan dava sebebiyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığında, görevli mahkeme belirlenerek, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verildiği anlaşıldığından, idari yargı yerinde ikinci kez açılan dava nedeniyle ikinci kez oluşan olumsuz görev uyuşmazlığında, aynı gerekçelerle adli yargı yeri görevli olduğundan, yeniden karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesinin gerektiği yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün adli yargının görevli olduğu ancak daha önce Uyuşmazlık Mahkemesince adli yargı yerince verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verildiği anlaşıldığından yeniden karar verilmesine yer olmadı-ğına karar verilmesinin gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un 21. maddesi üçüncü fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

27.2.2003 tarih ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un "Amaç" başlıklı 1. maddesinde," Bu Kanunun amacı, yabancıların Türkiye'deki çalışmalarını izne bağlamak ve bu yabancılara verilecek çalışma izinleri ile ilgili esasları belirlemektir" denilmiş; 21. maddesinde, idari para cezasının hangi hallerde verileceği ve verilecek idari para cezası miktarları belirtildikten sonra, bu Kanunda öngörülen idari para cezalarının gerekçesi belirtilmek suretiyle Bakanlık bölge müdürlüğünce ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, idari para cezalarının tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde vergi daireleri veya mal müdürlüklerine ödeneceği, ilgililerin cezaya bu süre
içinde yetkili sulh ceza mahkemesi nezdinde itiraz edebilecekleri, başvurunun, cezanın takip ve tahsilini durdurmayacağı öngörülmüşken, bu madde, 23.1.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun'un 499. maddesiyle, "18 inci maddeye göre bildirim yükümlülüğünü süresi içinde
yerine getirmeyen bağımsız çalışan yabancı ile yabancı çalıştıran işverene her bir yabancı için ikiyüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Çalışma izni olmaksızın bağımlı çalışan yabancıya beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Çalışma izni bulunmayan yabancıyı çalıştıran işveren veya işveren vekillerine her bir yabancı için beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu durumda, işveren veya işveren vekili yabancının ve varsa eş ve çocuklarının konaklama giderlerini, ülkelerine dönmeleri için gerekli masrafları ve gerektiğinde sağlık harcamalarını karşılamak zorundadır.

Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda sayılan fiillerin tekrarı hâlinde idarî para cezaları bir kat artırılarak uygulanır.

Bu Kanuna göre verilmiş çalışma izni olmaksızın bağımsız çalışan yabancıya ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir ve varsa işyeri veya işyerlerinin Bakanlık bölge müdürlerince kapatılması kararı alınarak, bu kararın uygulanması için durum ilgili valiliğe bildirilir.

Tekrarı hâlinde, varsa işyeri veya işyerlerinin kapatılmasının yanı sıra idarî para cezası bir kat artırılarak uygulanır.

Bu Kanuna göre idarî para cezası ile cezalandırılan bağımlı veya bağımsız çalışan yabancılar ile yabancı çalıştıran işverenler İçişleri Bakanlığına bildirilir"şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, davanın, para cezasının kaldırılması istemiyle açıldığı; 4817 sayılı Yaban-cıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm

bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4817 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu, bu nedenle Diyarbakır 1. Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği anlaşılmış ise de;

Diyarbakır 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin D.İş No:2013/430 sayılı dosyası ve bu dosya içinde bulunan Uyuşmazlık Mahkemesinin 30.12.2013 gün ve E:2013/1832,K:2013/2035 sayılı kararına konu Mahkememizin 2013/1832 sayılı esasına kayıtlı dava dosyasının incelenmesinden, davacılar vekilinin, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Diyarbakır Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün 22.1.2013 gün ve …37488 sayılı kararıyla, J.L.M. isimli yabancı uyruklu kişiyi Protestan Kilisesinde izinsiz ve kaçak olarak çalıştırdığından bahisle, Diyarbakır Protestan Kilisesi Derneği Yönetim Kurulu Başkanı davacı A.G. adına verilen 6.795,00 TL idari para cezasının iptali istemiyle Diyarbakır 1. Sulh Ceza Mahkemesi'ne yaptığı itiraz üzerine, Mahkemece 23.5.2013 gün ve D.İş No:2013/430, D.İş K:2013/430 sayıyla görevsizlik kararı verilmesi üzerine, aynı istemle idari yargı yerinde açtığı davada da, Diyarbakır 1. İdare Mahkemesi'nin 3.9.2013 gün ve E:2013/2411,K:2013/907 sayılı kararıyla görevsizlik kararı verildiği ve davacılar vekilinin dosyanın görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderil-mesini istemesi üzerine, Mahkememize gönderilen dava dosyasında, Mahkememizce, 30.12.2013 gün ve E:2013/1832, K:2013/2035 sayı ile davada adli yargının görevli olduğuna, bu nedenle Diyarbakır 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 23.5.2013 gün ve D.İş No:2013/430, D.İş K:2013/430 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verildiği;

Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nin E:2013/2355 sayılı dava dosyasının incelen-mesinden, davacılar vekilinin aynı işlemle ilgili olarak ikinci kez idari yargı yerinde dava açtığı, Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nce 16.4.2014 gün ve E:2013/2355, K:2014/522 sayıy-la görevsizlik kararı verildiği, davacılar vekilinin bu kez, bu kararlar arasında oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönde-rilmesini istemesi üzerine, idari yargı dosyasının, adli yargı yerine ait dava dosyası da temin edilerek Mahkememize gönderildiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, Mahkememizce, aynı işleme karşı idari yargı yerinde daha önce açılan dava sebebiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan olumsuz görev uyuş-mazlığında, görevli mahkeme belirlenerek, Diyarbakır 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 23.5.2013 gün ve D.İş No:2013/430, D.İş K:2013/430 sayılı görevsizlik kararının kaldırıl-masına karar verildiği anlaşıldığından, ikinci kez açılan dava nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığında, açıklanan nedenlerle adli yargı yeri görevli olduğundan, yeniden karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç :Uyuşmazlık Mahkemesi'nce, aynı işleme karşı idari yargı yerinde daha önce açılan dava sebebiyle önüne gelmiş bulunan olumsuz görev uyuşmazlığında, görevli mahkeme belirlenerek, Diyarbakır 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 23.5.2013 gün ve D.İş No:2013/430, D.İş K:2013/430 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verildiği anlaşıldığından, ikinci kez açılan dava nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığında, açıklanan nedenlerle adli yargı yeri görevli olduğundan, yeniden KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, 14.7.2014 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Serdar ÖZGÜLDÜR	Üye Eyüp Sabri BAYDAR	Üye Ali ÇOLAK	Üye Nurdane TOPUZ
	Üye Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Üye Ayhan AKARSU	Üye Mehmet AKBULUT